

neg 7677

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI AVUI

UAB
GEDOC
DIPÒSIT
Espiral

DISSABTE
7 DE SETEME
DE 2002
N. 27

Nau plantejament de coordinacion en Servicio d'Urgéncies Araneses

Entà darrèrs de seteme començaràn es òbres d'ampliacion der Espitau

Amassada deth Plen der Ajuntament de Vielha-Mijaran

Eth Conselh de Direccion deth Servicio Aranés dera Salut s'amassèc ena sedença deth Conselh Generau.

AUÉ

Redacció
VIELHA

Eth plen der Ajuntament de Vielha-Mijaran aprovèc, dijaus passat, era modificacion der acòrd de cession d'us dera Casa Saforcada ath Conselh Generau d'Aran. Eth còsso der Ajuntament de Vielha, Joan Riu, expliquèc "qu'ei un plaser auer ubicada era sedença deth nòste Govèrn en Vielha e, per tant, cau facilitar-ne era

Ampliaràn eth poligon industriau, en quate naus mès

sua permanença". Ena session plenària tanben s'aprovèc er inici der expedient de cession gratuïta dera finca annèxa a çò de Saforcada, de 258,56 mètres quarrats, ath Conselh Generau d'Aran entà qu'aguest pogue hèr era ampliacion dera sedença. Eth plen dèc lum verda ara modificacion deth projècte basic e d'execucion entà ampliar, en quate naus mès, eth poligon industriau enes lòcs destinadi a parcatge. Eth plen tanben aprovèc era modificacion des normes dera Biblioteca Generau deth Municipi.

Redaccion
VIELHA (CASTIÈRO)

Eth Conselh de Direccion deth Servicio Aranés dera Salut, SAS, aprovèc dimars era reestructuracion deth Servicio d'Urgéncies Aranés en tot desvolopar un nau sistèma des urgéncies prehospitalàries en Aran pr'amor qu'eth metòde existent en-

quia ara non complis es requisits qu'eth Conselh de Direccion pense que son es melhors entad aguesta equipa. Era idèa ei qu'en aquest sistèma de coordinacion i participen totes es institucions restacades tamb es urgéncies. Un auta càusa plan importanta ei era creacion des nauis lòcs de treball. Un aute des tèmes tractadi en Conselh siguec era aprobacion dera adjudicacion, ara empresa Galiaran, dera ampliacion der Espitau perà zòna d'urgéncies. Aquesta actuacion melhorà eth servici d'urgéncies e era atencion primària. Era òbra començarà entà darrèrs de seteme e compdarà damb un pressupòst de 520.855 èuros. Eth SAS tanben aprovèc inversions entà sistèmes informatics e adquisicion de nauis esturments qu'an demorat obsolets.

cion, ara empresa Galiaran, dera ampliacion der Espitau perà zòna d'urgéncies. Aquesta actuacion melhorà eth servici d'urgéncies e era atencion primària. Era òbra començarà entà darrèrs de seteme e compdarà damb un pressupòst de 520.855 èuros. Eth SAS tanben aprovèc inversions entà sistèmes informatics e adquisicion de nauis esturments qu'an demorat obsolets.

Aguesta setmana en

AUÉ

Es AMPA des pòbles damb escòla se botjen entà arténher ajudes

Sinceracion des joeni d'Aran en un estudi sociu encomanat peth Conselh

III Mòstra Gastronòmica es dimenjades de seteme e octubre

Inauguren era tresau Mòstra Gastronómica de Codina

Er acte se celebrèc deluns passat e i assistiren diuèrsi representants deth Grèmi e de Torisme Val d'Aran

Victòria Garcia
VIELHA

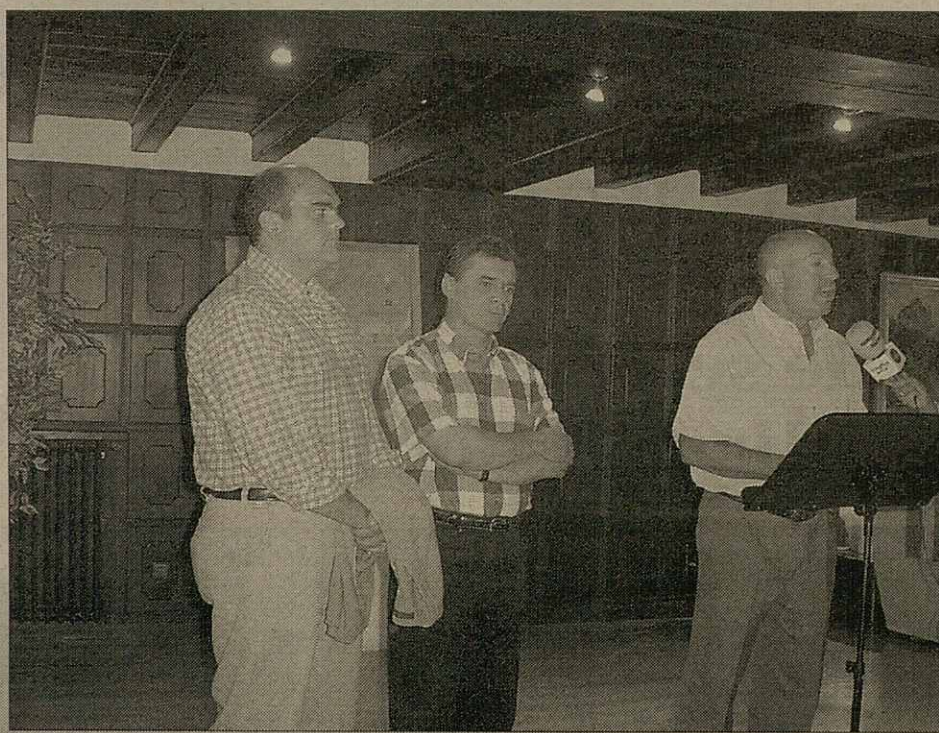
Deluns passat s'inaugurèc ua naua edicion dera III Mòstra Gastronómica dera Codina Aranesa organizada peth Grèmi d'Ostalaria dera Val d'Aran e Torisme Val d'Aran. Ar acte i assistiren eth President de Torisme Val d'Aran, Carlos Barrera, eth Director der èster toristic, Manuel Español

Se demore que més de 1.500 persones participen ena III Mòstra

e Andreu Vidal en substitucion deth President deth Grèmi d'Ostalaria. Pendent er acte, toti tres coincidiren en arregaïment a toti es otelèrs e restauradors d'Aran pera sua collaboracion ena organizacion, un aute an, dera Mòstra e remerquèn que damb aguest tipe d'eveniments se vò promocionar es restaurants aranesi, es productes autoctons amassa damb era potencializacion deth torisme qu'en aguestes dates ei fòrça més hloish. Eth

producte protagoniste torne a èster, un còp més, eth lit, per'mor que pensen qu'ei eth que més s'identifique damb eth parçan e qu'a fòrça possibilitats culinàries ena codina tradicionau aranesa. D'un aute biaís, se sage de qu'es aranesi coneishen era grana diuersitat de restaurants existents. Enguan s'a arthenhut involucrar a 18

restaurants, un shinhou mens qu'est'an passat. Entad açò qu'ei ara participacion s'an premanit paquets toristics qu'includissen dues nets d'otèl atau coma dus minjars enes restaurants participaires. Se demore ua aflluència de més de 1500 persones, des quaus un 50% seràn dera Val d'Aran.

Representants de Torisme Val d'Aran e deth Grèmi presentèren era Mòstra

AUÉ

Brèus

Mobilizacion des AMPA d'Aran en Conselh entà arténher un estauvi enes prètzi deth minjador escolar

■ Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, era Conselhèra de Cultura, Mercedes Delaurens, e es AMPA des pòbles de Les, Bossòst, Salardú, Gessa e Arties s'amassèren, deluns passat, ena sedença deth Conselh Generau, dempús des protèstes per part des representants des AMPA, que consideren qu'es prètzi des minjadors escolars son massa nauti. Eth cas ei qu'as mainatges des pòbles a on non i é plaçat eth collègi, ei a dèder, es de transport, les ges melhor de prètzi eth minjador escolar qu'as escolans residents ena localitat a on ei plaçat eth centre d'ensenhament. Eth motiu de qu'aguesti escolans agen quòtes més economics ei justament pr'amor que s'an de desplaçar entàs pòbles a on i son es collègis. Es AMPA d'Aran solliciten ath govèrn d'Aran ajudes entà poder equiparar es quòtes des escolans residents as des mainatges de concentracion escolar.

Èxit de participacion ena VI Corsa e Caminada des 15 pòbles

■ Era VI Corsa e Caminada de montanha des 15 pòbles e era III Corsa Infantil Trofèu Roland Giné a auut enguan era madeisha aflluència de gent qu'ena darrèra edicion. Es 206 participaires gesserèn d'Es Bòrdes tath torn des 9 deth maitin entà arribar abantes des tres en passeg de Vielha. Es guanhadors dera mieja Maraton sigueren David Uroz ena categoria masculina e Dolores López ena femenina. Ena corsa juvenil Marc Agraz e Joele Faure sigueren es primèrs dera classificacion. Eth bon temps acompanyèc era jornada.

Agenda

HÈSTES MAJORS Vielha

■ Enquiath dimèrcles 11 de seteme, hèsta major Enquiath dimèrcles 11 de seteme, Hèsta Major en Vielha. Es orquèstres qu'acompanharàn ara hèsta seràn: Dissabte, Tarantella e Blanes Orquestra. Dimenge, Paco Formoso e Passarella, e Amarcord. Deluns, La Tribu de Santi Arisa e Girasol. Dimars, La Tribu de Santi Arisa e Juniors. Dimèrcles barrarà era hèsta eth Lòto Quinto

Es Bòrdes

■ Dimenge 8 de seteme, hèsta dera Mare de Diu dera Pietat en Es Bòrdes. Pera tarde, jòcs tas mainatges e balh de hèsta major pera net.

ROMIEUATGES Canejan

■ Dimenge 8 de seteme, Romieuatges de Sant Joan de Toran tàs 12 de meddia.

Es Bòrdes

■ Deluns 9 de seteme, Romieuatge des d'Es Bòrdes enquiara Artiga de Lin tàs 12 de meddia.

MÒSTRES

■ Totes es dimenjades deth mes de seteme e era prumèra d'octubre, Mòstra Gastronómica dera Codina Aranesa en 18 restaurants d'Aran.

Servicis

CONSELH GENERAU	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

AUÉ

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.

ELABORACION: GRUPCAT

AVUI

GRUPCAT

ARAN

Un estudi sociologic met as joeni aranesi peth dessús des catalans

Es joeni aranesi an cambiat es sòns valors, es sues opinions, es sues relacions personaus, e es sòns abits segontes se despren der estudi sociologic contractat peth Conselh ara empresa GABISE en mes de mai. Er estudi se hec a 200 joeni entre 15 e 29 ans.

Victòria Garcia
VIELHA

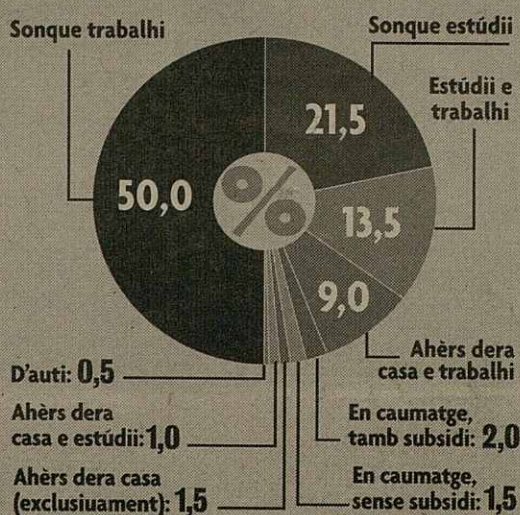
Aguest informe que demòstre eth cambi de comportaments enes joeni d'Aran ei confrontat damb er estudi que se publicuèc en Catalonha en an 1.998 sus es joeni catalans. Er estudi vire ath torn de quate punts fonamentaus. Eth primèr, qu'a estat dedicat as relacions familiars e de trabalh, includís qüestions coma era situacion laborau e economica, lòc de residència e auffera laborau. Eth dusau punt qu'ei sus era ocupacion, distribucion e disponibilitat deth temps liure des joeni e era sua implicacion en projectes culturaus, civics e religiosi. Entad açò qu'ei ara tresau part der estudi hè referència as valors personaus

Eth 57 per cent des joeni an tastat bèth còp drògues

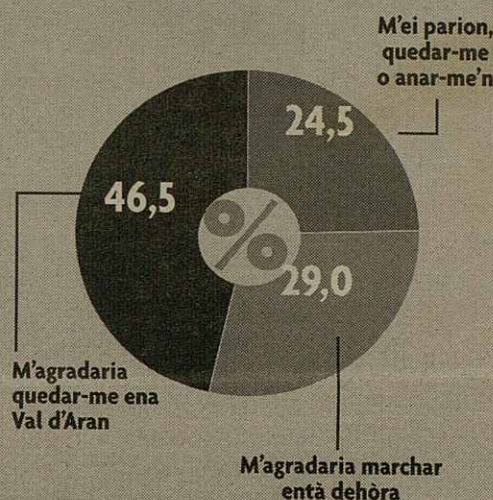
e materiaus e ara opinion sus era situacion generau deth nòste parçan. Eth darrèr punt ei basat enes abitudes de salut, en tot incidir en consum de tabac, alcoòl e drògues consumides abituaumens e coma açò destorbe era realizacion des sues activitats ena vida vidanta. Er estudi tanben includís aspèctes com es accidents de transit e era sua influència enes taxes de mortalitat des joeni. Aguestes enquèstes realizades pera empresa privada GABISE tanben tien en compde aquerò qu'ei restacat tamb era vida sexuau des joeni aranesi. En estudi diuerses preguntes hègen referència ara situacion sexuau e a quinsevolha des conductes sexuau de risc experimentades pes joeni d'entre 15 e 29 ans, qu'en aguesta ocasion sigueren es

protagonistes des enquèstes. Per un aute costat, ena situacion laborau un 50% des joeni trabalhen, un 21,5% estudiè e trabalhe, un 13,5% hè trabalhs de casa, eth 2% son en caumatge damb subsidi e un 1,5% i son sense. Un 53,5% des joeni aranesi non an perjudicis ara ora d'escuèlher eth lòc de residència dehòra d'Aran segontes es sòns besonhs professionaus ath deuant d'un 28,5% que non se n'anarien en absolut. Entad açò qu'ei ath lòc a on les agrardarie viuer en futur, un 46,5% volerien viuer ena Val d'Aran e un 24,5% volerien anar-se'n tà dehòra. Dera ocupacion e distribucion deth temps de lèsser se despren qu'un 83,5% an tres o mès ores entada eri madeishi, des quaus, tot soent, un 74,5% les dediquen a èster damb es sòns amics, hèt que remèrque era importància dera amistat en aguesti joeni, e un 54,6% les dediquen entà guardar era television. Sies de cada dètz joeni d'Aran collabòren de manèra establa o puntuau en projectes culturaus, civics, eca. En apartat de valors e opinions, un 52,5% des joeni opine qu'era situacion generau deth país ei regulara e solet un 3% des enquèstadi respon plan positiuaments ara pregunta. Es drògues e er alcoòl son, entà 108 des aranesi, es principaus problèmes que les afècten, tà ua setantia era pòga auffera laborau e sonque entà 34 eth problèma ei era emancipacion. Enes abitudes de salut cau mercar eth hèt de qu'era majoria dera joenessa aranesa consumís begudes alcooliques pendent es dimenjades, un 7,5% ac hè lèu diàriaments e eth 19% non ac hè jamès. Eth 84% des joeni an aut relacions sexuau e sonque un 16% d'eri non. Eth 39,1% s'an iniciat en sèxe entre es 16 e 17 ans e eth 3% damb 12 o 13 ans. Eth 34,9% manten relacions sexuau damb ua freqüència de mès d'un còp ath mes, eth 2,3% jamès e eth 10,1% damb ua periodicitat diària.

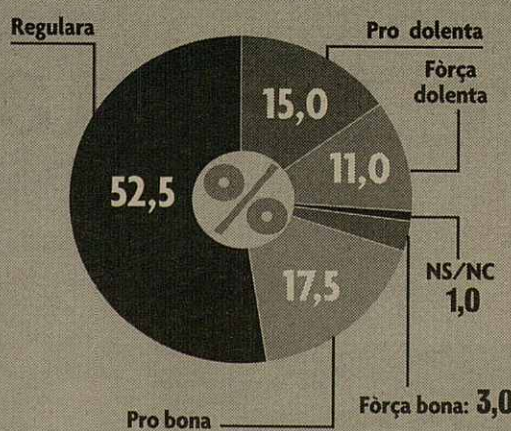
QUINA EI ERA TUA SITUACION LABORAU?

QUAN PENSES EN FUTUR A ON T'AGRARDARIE VIUER?

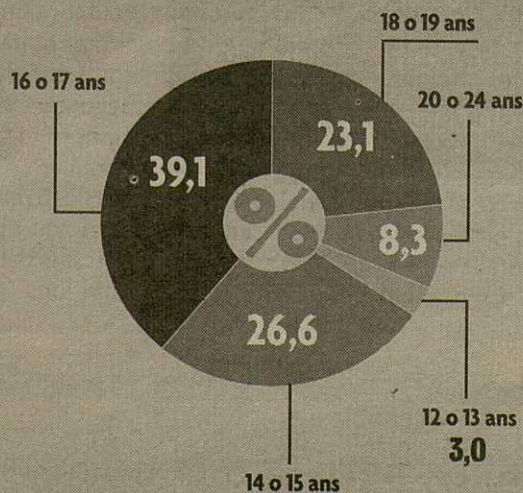
QUINA OPINION AS SUS ERA SITUACION GENERAU DETH PAÍS?

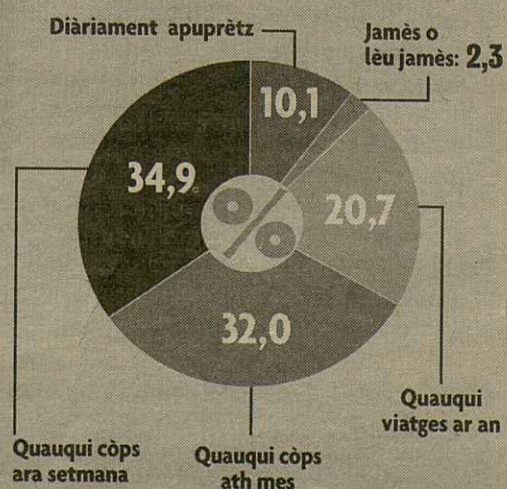
ES PRINCIPAUS PROBLÈMES QU'AFECTEN AS JOENI

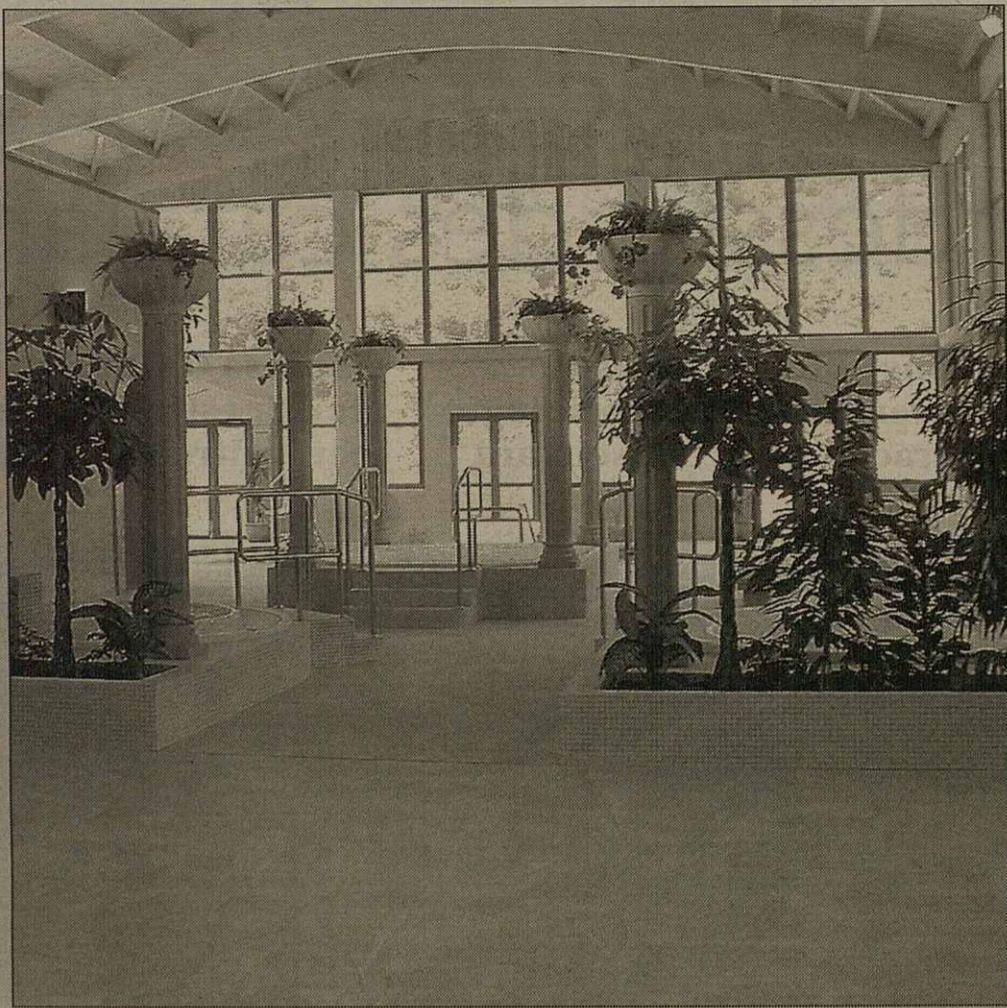
QUAN AUÍS ERA TUA PRIMÈRA RELACION SEXUAU?

TAMB QUINA FREQUÈNCIA AS RELACIONS SEXUAUS?

Eth nau edifici des Termas se tròbe ubicat ena poblacion de Les.

AUÉ

Dubertura en Les d'un nau centre termal

Es hònts termas de Les an estat utilizadas de dempús era dominacion romana, en tot auer estat visitades per Pompeu en an 69 abantes de Crist. S'an trobat ena poblacion ex-vots de pèira dera epòca ena que s'arregraien as ninfes e ara Divesa Lex es sòns guariments.

Aguest espaci ludictermal ei basat ena aigua sulfurada que ges des immediacions der establiment a ua temperatura de mès de 30 grads, un debit de 16.000 litres era ora e que se cuelh a 300 mètres de prigondor. Era aigua ei enriquida en silice e acompanhada de gas sulfidric en dissolucion çò que provòque aguesta peculiar flaira.

Era aigua a finalitats terapèutiques entà poder lutar contra era reüma, era artròsis, era artritis, es malauties dera pèth, es sistèmes circulatòri e respiratòri...

Eth balneari Termas Baronia de Les, plaçat ena poblacion de Les, terçon de Quate Lòcs, dauric es sues pòrtes ath public eth passat 31 d'agost.

Victòria Garcia
Les (Quate Lòcs)

Era manca d'abitacions e restaurant enes naues installacions beneficiarà ath sector otelèr e restaurador deth Baish Aran

Eth centre ei compausat per un corròp de nau professionaus e dispausen, enes sues installacions, de piscines de recuperacion damb monitor, spas a desparières

temperatures, pediluvio e reflexoteràpia en pista china, tepidarium, sauna finlandesa, vaporadium, frigidarium, idromassatge, reflexologia podau, eca.

Eth balneari tanben aufris un circuit termal entà poder gaudir ath maxim des servicis.

Es sues installacions son bastides entà acuelher minusvalids, totun non compden damb abitacions.

D'un aute biais, er alcalde Emili Medan a manifestat qu'ei plan satisfèt damb aguesta naua dubertura per'mor qu'aguestes installacions termas ena zòna de Les poirà impulsar ua naua aufèrta toristica fòrça mès ampla en parçan.

Segontes Medan, era manca d'abitacions e restaurant en nau balneari afavorirà ath rèste des otelèrs e restauradors deth Baish Aran e daurirà es pòrtes a un nau tipe de torisme que cerque passar er ostiu ath torn deth termalisme ena montanha.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Etiquetar en aranés

Èr estat francés a rebut un tòc d'atencion e dus mesi de termini dera Union Europèa entà qu'ajuste era sua legislacion sus er etiquetatge des productes alimentaris, qu'aurie de poder èster en quinsevolh lengua dera Union, damb era prevision d'assegurar-ne era comprenença. Segontes era legislacion francesa, es etiquetes an d'anar obligatòriament en francés. Tanben se permet qu'ath delà deth francés i posquen aparèisher d'autes lengües estrangères. En França hè temps que s'etiqueten productes en occitan, en anglés e en d'autes lengües, mès son en ua posicion juridica d'ilegalitat e poderien trapar-se damb ua denòncia e era conseqüenta pèrta economica entar empresari. En Catalonha e ena Val d'Aran era situacion ei diferenta. Des dera Lei de politica lingüistica de 1998 er etiquetatge pòt hèr-se en quinsevolha lengua dera Union Europèa. Per contra es productes damb denominacion d'origen catalan e es productes artesanaus que se distribuïssen en Catalonha an d'etiquetar-se coma minim en catalan. Mès en aplicacion der article 7 dera Lei que ditz qu'aguesta non poderà interpretar-se jamès en daumatge der aranés, interpretam qu'es productes artesanaus dera Val d'Aran e aqueri qu'an denominacion d'origen e de qualitat Val d'Aran an d'anar etiquetats (tota era informacion que i apareish) coma minim en occitan dera Val d'Aran. En un pòble petit coma era Val d'Aran que viu basicament deth torisme, aguesti productes son un percentatge petit dera economia, mès s'aguesta obligacion s'estenisse entà Occitània er efècte serie fòrça positiu.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

